

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 123

11 Nolu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 7 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/481) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/481 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı3

- Gerekçesi3

• Dışişleri Komisyonu Raporu4

• Tasarı Metni6

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin6

• Protokol Metni7

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1132-4207

25/12/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 21/12/2015 tarihinde kararlaştırılan "11 Nolu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 7 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/481)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu

GEREKÇE

İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmede öngörülen medeni ve siyasi hakların genişletilmesi amacıyla hazırlanarak 22 Kasım 1984'te imzaya açılan ve 1 Kasım 1988 tarihinde yürürlüğe giren "11 No'lu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'ye Ek 7 No'lu Protokol" ülkemiz tarafından 14 Mart 1985'te imzalanmıştır. Protokolde sırasıyla;

- Sınırdışı edilen yabancıların bu karar aleyhinde yetkili makama başvurma hakkı,
 - Bir suçtan mahkûmiyetine karar verilen kişinin, bu mahkûmiyet kararı aleyhine bir yüksek mahkemeye başvurma hakkı,
 - Bir mahkûmiyet kararının adli hata nedeniyle kaldırılması veya affa uğraması halinde ilgili kişi lehine doğan tazminat hakkı,
 - Bir kişinin aynı suçtan iki kez yargılanmama ve cezalandırılmama hakkı ile,
 - Eşler arasındaki özel hukuk ilişkilerindeki hak ve sorumluluk eşitliği,
- şeklinde yabancılar hukuku, ceza ve ceza usul hukuku ile medeni hukuka ilişkin konulara yer verilmektedir.

Protokolün ülkemiz tarafından onaylanmasıyla birlikte, Protokolde düzenlenen konularla ilgili şikâyetler, bireysel başvuru yoluyla Anayasa Mahkemesine ilaveten, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önüne de götürülebileceğinden, Protokolün onaylanmasının temel hak ve özgürlüklerin koruma alanının genişlemesini sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

18/1/2016

Esas No: 1/481

Karar No: 117

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 25/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 6/1/2016 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen “11 Nolu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 7 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 13/1/2016 tarihli 10’uncu toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile 14 Mart 1985 tarihinde imzalanan 11 Nolu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 7 Nolu Protokolün onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Sözkonusu Protokolde yabancılar hukuku, ceza ve ceza usul hukuku ile medeni hukuka ilişkin konularda, hakların genişletilmesine ilişkin temel unsurların bulunduğu,

Bu Protokol ile sınır dışı edilen yabancıнын bu karar aleyhinde yetkili makama başvurma, bir suçtan mahkûmiyetine karar verilen kişinin bu mahkûmiyet kararı aleyhine bir üst makama başvurma, bir mahkûmiyet kararının adli hata nedeniyle iptali veya affa uğraması hâlinde ilgili kişi lehine doğrudan tazminat, kişinin aynı suçtan iki ayrı yargı organınca takibata uğramaması veya mahkûm edilmemesi haklarının tanındığı, ayrıca eşler arasındaki özel hukuk ilişkilerindeki hak ve sorumluluğun eşitliği ilkesinin getirildiği,

7 No’lu Protokol’ün ülkemiz tarafından 1985 yılında imzalanmış olmasına karşın, onay sürecine henüz geçilebilmiş olmasının temel nedeninin, Protokolde yer alan düzenlemelerin iç hukukumuzla uyumlulaştırılması sürecinin devam etmesi olduğu,

Bu kapsamda, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun, tüm hükümleri itibarıyla 11 Nisan 2014 tarihinde yürürlüğe girdiği, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolunun da 23 Eylül 2012 tarihi itibarıyla işlerlik kazandığı, böylelikle gelinen aşamada 7 Nolu Protokolün ülkemizce onaylanmasında iç hukukumuz bakımından bir engel kalmadığı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi, Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Rize Milletvekili Hasan Karal ve İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Taha Özhan</i>	<i>Cemalettin Kani Torun</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
Malatya	Bursa	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Basri Kurt</i>	<i>Öztürk Yılmaz</i>	<i>Ahmet Akın</i>
Samsun	Ardahan	Balıkesir
Üye	Üye	Üye
<i>Saadet Becerekli</i>	<i>Hişyar Özsoy</i>	<i>Ziya Pir</i>
Batman	Bingöl	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Mevlüt Dudu</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Gaziantep	Hatay	Hatay
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Ravza Kavakçı Kan</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Kaan Sahlcı</i>	<i>Serap Yaşar</i>	<i>Recep Şeker</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Hasan Karal</i>
Mardin	Rize	Rize
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>Halil Özcan</i>	
	Şanlıurfa	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

11 NOLU PROTOKOL İLE DEĞİŞİK İNSAN HAKLARINI VE ANA HÜRRİYETLERİ KORUMAYA DAİR SÖZLEŞMEYE EK 7 NOLU PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 14 Mart 1985 tarihinde imzalanan “11 No’lu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme’ye Ek 7 No’lu Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

11 NOLU PROTOKOL İLE DEĞİŞİK İNSAN HAKLARINI VE ANA HÜRRİYETLERİ KORUMAYA DAİR SÖZLEŞMEYE EK 7 NOLU PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

M. Elitaş

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozok

Çevre ve Şehircilik Bakanı

F. G. Sarı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Ünal

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı V.

M. Şimşek

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

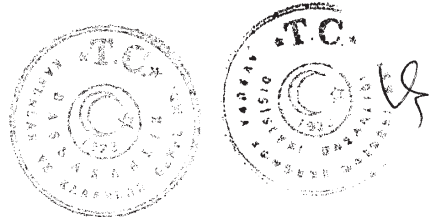
V. Eroğlu

11 NO'LU PROTOKOL İLE DEĞİŞİK

**İNSAN HAKLARINI VE ANA HÜRRİYETLERİ KORUMAYA DAİR SÖZLEŞME'YE
EK 7 NO'LU PROTOKOL**

Strazburg, 22.XI.1984

Yürürlüğe girdiği 1 Kasım 1998 tarihi itibarıyla 11 No'lu Protokol'ün (ETS No. 155) hükümlerine uygun olarak madde başlıkları eklenmiş ve metni tadil edilmiştir.

Bu belgeyi imzalayan Avrupa Konseyi Üye Devletleri,
4 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzalanmış olan İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri
Korumaya Dair Sözleşme (bundan böyle "Sözleşme" olarak anılacaktır) vasıtasıyla belirli
hakların ve özgürlüklerin ortak uygulanmasını temin etmek üzere ilave adımlar atmaya kararlı
olarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1- Yabancıların Sınır Dışı Edilmelerine İlişkin Usul Güvenceleri

1- Bir devletin ülkesinde kanuni olarak mukim bulunan bir yabancı, kanuna uygun olarak
alınan bir kararın uygulanması için gerekli olmadığı sürece buradan sınır dışı edilemez ve bu
durumdaki kişinin,

- a) sınır dışı edilmesine karşı gerekçeleri sunmasına,
- b) durumunun yeniden incelenmesine ve
- c) bu amaçlarla, yetkili bir makam veya bu makam tarafından tayin edilen kişi veya kişiler
huzurunda temsil edilmesine izin verilir.

2- Bir yabancı sınır dışı edilmesi kamu düzeni çıkarları açısından gereklirse veya ulusal
güvenlik nedenlerinden kaynaklanıyorsa, söz konusu yabancı, bu maddenin 1. fıkrasının a, b ve
c bentlerindeki haklarını kullanmadan önce sınır dışı edilebilir.

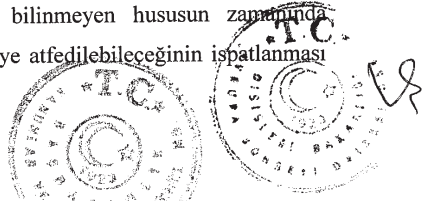
Madde 2- Cezai Konularda Temyiz Hakkı

1- Mahkeme tarafından ceza gerektiren bir suç nedeniyle mahkûm edilen herkes,
mahkûmiyetinin veya hükmolunan cezanın yüksek bir mahkeme tarafından yeniden
incelenmesini sağlama hakkına sahiptir. Bu hakkın kullanımı, kullanımının dayanakları dâhil
kanunla düzenlenir.

2- Kanunla belirlenmiş hafif nitelikli suçlar bakımından veya ilgili kişinin, ilk davada en
yüksek mahkeme tarafından yargılanmış veya beraat kararına karşı yapılan itirazın ardından
hakkında mahkûmiyet kararı verilmiş olması durumlarında, bu hak istisnalara tabi olabilir.

Madde 3- Haksız Mahkûmiyet Halinde Tazminat

Bir suçtan dolayı kesin bir kararla mahkûm olup yeni veya yakın zamanda ortaya çıkarılan
bir hususun adli hata yapılmış olduğunu kesinlikle göstermesi nedeniyle hakkındaki
mahkûmiyet kararı kaldırılmış ya da affedilmiş ise, bilinmeyen hususun zamanında
açıklanmamasının kısmen veya tamamen söz konusu kişiye atfedilebileceğinin ispatlanması

hali dışında, böyle bir mahkûmiyet sonucu ceza çekmiş kişiye ilgili devletin kanunları veya uygulamasına uygun olarak tazminat ödenir.

Madde 4- Aynı Suçtan İki Kez Yargılanmama ve Cezalandırılmama Hakkı

1- Hiç kimse, bir devletin hukukuna ve ceza muhakemesi usulüne uygun olarak kesin bir hükümle mahkûm edildiği ya da beraat ettiği bir suçtan dolayı, aynı devletin yargı yetkisi içindeki ceza yargılamaları kapsamında yeniden yargılanamaz veya cezalandırılmaz.

2- Yukarıdaki fıkra hükümleri, davanın sonucunu etkileyebilecek yeni veya yakın zamanda ortaya çıkarılmış delillerin mevcut olması veya önceki muhakemelerde temel bir eksikliğin bulunması halinde, ilgili devletin hukukuna ve ceza muhakemesi usulüne uygun olarak davanın yeniden açılmasına engel değildir.

3- Bu maddeye, Sözleşme'nin 15. maddesine dayanmak suretiyle herhangi bir istisna getirilemez.

Madde 5- Eşler Arasında Eşitlik

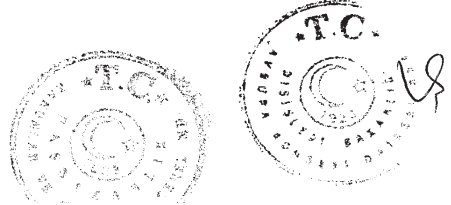
Eşler, evlilik bakımından, evlilik süresince ve evliliğin bitmesi halinde, kendi aralarındaki ve çocuklarıyla olan ilişkilerinde, özel hukuk niteliği taşıyan hak ve sorumluluklar açısından eşittir. Bu madde, devletlerin çocuklar yararına gereken tedbirleri almalarına engel değildir.

Madde 6- Ülke İtibariyle Uygulama

1- Her devlet, imza sırasında veya onay, kabul veya tasvip belgesinin tevdihi esnasında, bu Protokol'ün uygulanacağı ülke ya da ülkeleri belirleyebilir ve Protokol'ün hükümlerini söz konusu ülke veya ülkelere ne ölçüde uygulamayı taahhüt ettiğini beyan edebilir.

2- Her devlet, daha sonraki herhangi bir tarihte, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine muhatap bir beyanla, bu Protokol'ün uygulama alanını, beyanda belirtilecek başka herhangi bir ülkeyi kapsayacak şekilde genişletebilir. Protokol, bahsi geçen ülke bakımından, bu tür bir beyanın Genel Sekreterce alındığı tarihten sonraki iki aylık sürenin sona ermesini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

3- Yukarıdaki iki fıkra çerçevesinde yapılmış olan her türlü beyan, söz konusu beyanda belirtilen herhangi bir ülke bakımından, Genel Sekretere yapılacak bir bildirimle geri çekilebilir veya değiştirilebilir. Bu geri çekme ve değişiklik, söz konusu bildirim Genel Sekreterce alındığı tarihten sonraki iki aylık sürenin sona ermesini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

4¹- Bu maddeye uygun biçimde yapılmış olan bir beyan, Sözleşme'nin 56. maddesinin 1. fıkrasına uygun biçimde yapılmış sayılır.

5- Bu Protokol'ün, onaylama, kabul veya uygun bulma yoluyla uygulanacağı herhangi bir Devletin ülkesi ile söz konusu devlet tarafından bu madde çerçevesinde yapılan beyana binaen uygulanacağı ülkelerden her biri, 1. maddede atıfta bulunulan anlamıyla, bir devletin ülkesinden ayrı ülkeler olarak muamele görebilir.

6²- Bu maddenin 1. veya 2. fıkraları uyarınca beyanda bulunan her devlet, sonradan herhangi bir tarihte, söz konusu beyanın ilgili olduğu bir veya daha fazla ülke adına, Mahkemenin, Sözleşme'nin 34. maddesi uyarınca, gerçek kişiler, hükümet dışı kuruluşlar veya kişi grupları tarafından, bu Protokol'ün 1-5. maddelerinden herhangi biri ya da tümüne ilişkin olarak yapılan başvuruları alma yetkisini kabul ettiğini beyan edebilir.

Madde 7¹ Sözleşme ile İlişki

1- Bu Protokol'ün 1-6. maddelerinin hükümleri, Taraf Devletlerce Sözleşme'ye ek maddeler olarak kabul edilir ve Sözleşme'nin tüm hükümleri buna göre uygulanır.

Madde 8- İmza ve Onay

Bu Protokol, Sözleşme'yi imzalamış olan Avrupa Konseyi Üye Devletlerinin imzasına açıktır. Protokol; onay, kabul veya tasvip işlemlerine tabidir. Bir Avrupa Konseyi Üye Devleti, daha önceden veya aynı anda Sözleşme'yi onaylamadan, bu Protokol'ü onaylayamaz, kabul veya tasvip edemez. Onay, kabul veya tasvip belgeleri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilir.

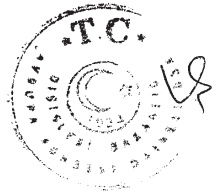
Madde 9- Yürürlük

1- Bu Protokol, yedi Avrupa Konseyi Üye Devletinin, 8. madde hükümlerine uygun olarak, Protokol ile bağlı olduklarına dair rızalarını açıkladıkları tarihten sonraki iki aylık sürenin bitimini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

2- Bu Protokol ile bağlı olduğuna dair rızasını daha sonra açıklayan herhangi bir Üye Devlet bakımından, bu Protokol, onay, kabul veya tasvip belgesinin tevdi edildiği tarihten sonraki iki aylık sürenin bitimini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

¹ 11 No.lu Protokol (ETS No. 155) hükümlerine uygun olarak tadil edilen metin

² 11 No.lu Protokol (ETS No. 155) hükümlerine uygun olarak eklenen metin

Madde 10- Depozitörlük Görevleri

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri

- a) Her imzalama işlemini,
- b) Her onay, kabul veya tasvip belgesinin tevdiini,
- c) Bu Protokol'ün, yukarıdaki 6. ve 9. maddeler uyarınca yürürlüğe girdiği her tarihi,
- d) Bu Protokol'e ilişkin başka her türlü işlem, bildirim veya beyanı tüm Avrupa Konseyi Üye Devletlerine bildirir.

Yukarıdaki hususları tasdiklen, usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş aşağıda imzaları bulunanlar, bu Protokol'ü imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivinde saklanmak ve her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere İngilizce ve Fransızca tek nüsha halinde 22 Kasım 1984'te Strazburg'da düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi Üye Devletlerinin her birine, bu Protokol'ün aslına uygunluğu onaylanmış örneklerini gönderir.

